

UN GOS DE PEL·LÍCULA

PROPOSTES DIDÀCTIQUES
Isabel Fuertes

© 2012 Teresa Broseta
Il·lustracions d'Alexis Barrio
130x190 mm., 72 pàgines
Enquadernació en rústica

© 2012 Edicions del Bullent, SL
De la Taronja, 16 - 46210 Picanya ☎ 961 590 883
info@bullent.net

PER AL PROFESSORAT.

INTRODUCCIÓ.

Aquesta guia està adreçada a alumnes de tercer cicle d'Educació Primària, per això, si es treballa bé se li pot traure molt de suc.

El llibre *Un gos de pel·lícula* té com a protagonista un gos, ell és el que narra la història, cosa que fa la lectura molt divertida.

Alf (que així és com es diu el gos), viu amb una família, una xiqueta i els seus pares. La vida de Alf i de Nika (la xiqueta) és de lo més normal fins que un dia fan un descobriment...

OBJECTIUS, CONTINGUTS, COMPETÈNCIES BÀSIQUES I TEMES TRANSVERSALS.

Tots aquests aspectes es troben a la **fitxa 1** a una taula, on estan relacionats de manera que quede més clar per treballar.

MOTIVACIÓ GENERAL DE L'OBRA.

Aquest llibre, per la seua temàtica és idoni per poder treballar el llenguatge cinematogràfic i les pel·lícules. Per una part es pot enllaçar la llengua amb diferents aspectes del llenguatge cinematogràfic com el diàleg, la descripció, etc; i per altra part es pot treballar la comprensió, l'expressió escrita i oral realitzant un guió de pel·lícula i després fent el seu rodatge, i l'expressió corporal e interpretativa així com la memòria. Tampoc s'ha d'oblidar que es pot treballar i de fet estaria bé treballar amb les TIC (càmera de vídeo, fotos, programes de muntatge de vídeos...).

Per tot això el primer que s'ha d'aconseguir és una bona motivació per als alumnes. Es pot començar amb la decoració del racó de la biblioteca de l'aula, en aquest cas es poden buscar cartells de pel·lícules, fotos de càmeres de vídeo antigues i actuals així com rols de pel·lícules que es poden fer amb cartró. Tot això estaria bé fer-ho després d'haver fet l'anàlisi d'abans de llegir, on ja hauran imaginat que el llibre tracta entre altres coses d'una pel·lícula. Altre aspecte de la motivació important es que qui conta la història és un gos, per això seria interessant també en la decoració poder incloure d'alguna manera al gos protagonista, amb dibuixos, peluixos...

ESTRATÈGIES DIDÀCTIQUES.

Llengua i literatura.

Crec que una de les coses més importants és cuidar el moment de la lectura del llibre, ja que si no aquesta es pot convertir en una obligació i no un plaer per als alumnes. És interessant fer-la de diferents maneres: lectura silenciosa, col·lectiva, per parelles... i anar comentant-la en gran grup. Per a que no siga una «cosa» més de classe es pot baixar a la biblioteca de l'escola a llegir, o simplement fer-ho al racó de la biblioteca de classe, així els alumnes canvien el xip i és alguna cosa diferent.

Abans de començar a llegir és interessant fer una ullada a la part exterior del llibre i fer prediccions amb els alumnes de què passarà a la història i com transcorrerà així com quins seran els personatges. Aquesta activitat es pot fer amb la **fitxa 2** d'aquesta guia.

Una vegada s'ha llegit el llibre o mentre s'està llegint és important treballar la comprensió lectora amb preguntes o activitats (**fitxa 3 i fitxa 4**).

A la **fitxa 5** es presenta una fitxa de lectura per omplir una vegada ja s'ha llegit el llibre. Aquesta és la manera tradicional que quasi sempre es fan les fitxes. Una altra manera que proposo és fer servir la pàgina web www.anobii.com on els alumnes poden anar introduint els llibres que van llegint d'una manera molt senzilla, l'únic que han de fer és introduir el número ISBN del llibre. Després poden fer un comentari, votar el llibre, mirar altres llibres... i així van construint la seua biblioteca virtual. Pot ser una activitat individual on cada xiqueta/a es registra a la pàgina individualment o es pot fer un registre únic per tota la classe.

Al llibre, un dels personatges, Àlex, te leucèmia, pot ser al llegir el llibre és un bon moment per treballar i aprofundir amb els/les alumnes en temes més humans i de empatia i solidaritat. A la **fitxa 6** es plantegen una sèrie de preguntes on els alumnes podran reflexionar individualment i després fer una posada en comú de manera oral per contrastar opinions i obrir un diàleg.

Com ja he dit abans, aquest llibre és una bona excusa per relacionar el llenguatge de la literatura amb el llenguatge cinematogràfic. El primer que han d'entendre i saber els/les alumnes és quins diferents tipus de plans hi formes de gravar hi ha i després relacionar-ho amb el llenguatge literari. D'aquesta manera es donaran compte de que estan relacionats. A la **fitxa 7** hi ha un recull de definicions i petites explicacions al voltant del llenguatge cinematogràfic extretes de les pàgines web: <http://www.uhu.es/cine.educacion/cineyeducacion/tiposdeplano.htm> <http://www.zemos98.org/descargas/eacine/04LenguajeApuntes.pdf> <http://www.uhu.es/cine.educacion/>

La fitxa és un petit recull, si necessiteu més informació o ajuda en aquestes pàgines trobareu molta més informació. Perquè els alumnes comprenen millor els continguts, es poden buscar fragments de pel·lícules on es reflecten els diferents aspectes treballats. Després amb les preguntes de la **fitxa 8** els/les alumnes es podran posar al cap d'un guionista/director i començar a pensar com reflectiran diferents aspectes de la llengua en el cine. Aquesta activitat es pot fer en parelles i després fer una posada en comú per veure diferents possibilitats.

A continuació i amb l'ajuda de la **fitxa 10**, haurien de planificar tot el necessari per fer una pel·lícula.

El següent pas seria fer el guió d'una pel·lícula (on es treballaria en gran mesura l'expressió escrita), utilitzant el text, en aquest cas del llibre un gos de pel·lícula. Per fer-ho, els xiquets/es primer han de tindre un poc d'idea del que van a fer. Per això està la **fitxa 9**, que els ajudarà a pensar que fer en cada cas. A partir d'ací es pot fer alguna activitat de pressa de contacte amb algun text diferent al del llibre i més senzill per practicar. Una vegada fet això el següent pas seria que per grups i amb l'ajuda del/la mestre/a, confeccionaren el guió de la pel·lícula amb l'ajuda de la plantilla (**fitxa 11**).

El treball de llengua en quant a comprensió i expressió escrita ja estaria acabat, ara, començaria el treball de comprensió i expressió oral, així com el treball d'expressió corporal. Aquest treball es faria, amb el rodatge, on també intervindrien les TIC am l'ús de la càmera de vídeo.

Per últim es faria el muntatge de vídeo, aquest es pot fer fàcilment amb programes de tractament de vídeo com: «Windows movie marker», o «Pinnacle studio».

Educació artística.

Al treballar el món del cinema i les pel·lícules se'ns presenta un gran ventall d'activitats per fer a l'àrea d'educació artística com són la planificació de les disfresses, la banda sonora, els diferents escenaris... per rodar la pel·lícula.

PER ALS ALUMNES

Fitxa 1

ASPECTES CURRICULARS

OBJECTIUS	CONTINGUTS	COMPETÈNCIES BÀSIQUES
Fomentar el gaudi per la lectura i la imaginació.	Lectura. Imaginació.	Comunicativa, lingüística i audiovisual. Artística i cultural. Autonomia i iniciativa personal.
Desenvolupar estratègies narratives.	Descripció. Diàleg.	Comunicativa, lingüística i audiovisual. Aprendre a aprendre.
Desenvolupar l'expressió corporal i la interpretació.	Expressió corporal. Tècniques interpretatives.	Comunicativa, lingüística i audiovisual. Aprendre a aprendre. Coneixement i interacció amb el món físic.
Desenvolupar la comprensió lectora.	Lectura comprensiva.	Comunicativa, lingüística i audiovisual. Aprendre a aprendre. Autonomia i iniciativa personal.
Descobrir el llenguatge cinematogràfic.	Plans cinematogràfics. Llenguatge narratiu. Càmera de vídeo.	Comunicativa, lingüística i audiovisual. Tractament de la informació i competència digital. Aprendre a aprendre. Autonomia i iniciativa personal. Coneixement i interacció amb el món físic.
Aprendre a fer un guió de pel·lícula.	Descripció. Diàleg. Seqüenciació. Planificació.	Comunicativa, lingüística i audiovisual. Aprendre a aprendre. Autonomia i iniciativa personal. Artística i cultural. Social i ciutadana.
Realitzar el rodatge d'una pel·lícula.	Planificació. Decorats. Vestuari. Direcció.	Comunicativa, lingüística i audiovisual. Aprendre a aprendre. Artística i cultural. Autonomia i iniciativa personal.
Realitzar el muntatge d'una pel·lícula.	Edició de vídeo. Planificació.	Comunicativa, lingüística i audiovisual. Aprendre a aprendre. Artística i cultural. Autonomia i iniciativa personal.
TEMES TRANSVERSALS		RELACIÓ AMB ALTRES ÀREES
Coeducació. Educació moral i cívica.		Coneixement del medi natural, social i cultural. Educació artística.

Fitxa 2

QUE ENS CONTARÀ EL LLIBRE?

- ▶ Quin és el títol del llibre?
- ▶ Qui és l'autor/a?
- ▶ Quin dibuix tenim a la portada?
- I a la contraportada?
- ▶ Quin és el nom de l'il·lustrador/a?
- ▶ Hi ha algú nom més?
- ▶ Quantes pàgines té el llibre? I quants capítols?
- ▶ Te dibuixos per dins?

Després d'haver observat bé el llibre que penses que ens contarà?

.....

.....

.....

.....

Fitxa 3

QUÈ ENS HA CONTAT EL LLIBRE?

- ▶ Qui conta la història que hem llegit?
- ▶ Quants protagonistes hi ha?
- ▶ Com s'anomenen?
- ▶ Hi ha més personatges, qui són?
- ▶ Saps com es diu als personatges que no són protagonistes?
- ▶ Els personatges sempre estan al mateix lloc?
- ▶ En quins llocs diferents transcorre la història?
- ▶ Per què Nika no te fam quan arriba a casa?
- ▶ Què pensa Nika que li pot passar a Àlex?
- ▶ Què li encanta a Alf llepar-li a Nika?
- ▶ Què fan Alf i Nika el dissabte?
- ▶ Com és Àlex? Pensa en la descripció que fa Alf del xiquet.
- ▶ Quina malaltia te Àlex?
- ▶ D'on va vindre Nika?
- ▶ Per què penses que va vindre de tan lluny?
- ▶ Què li regala la tia d'Àlex per al seu aniversari?
- ▶ Quina notícia li dona Àlex a Nika? Què ha vist amb el telescopi?

► Quina és la història de la casa deshabitada?

.....

.....

.....

.....

► Què van trobar Nika, Àlex i Alf quan van anar per la nit a la casa deshabitada?

► Què passava en realitat?

► Com acaba la història?

► Al llibre es conta la llegenda de la Belladona, coneixes alguna llegenda del teu poble o de prop del teu poble?

Ací tens unes frases, si les ordenes correctament tindràs un resum del llibre:

Nika, Àlex i Alf participen en el rodatge d'una pel·lícula.	
Àlex té un telescopi nou.	
Veuen moviment de persones en una casa abandonada.	
Coneixen als actors i director d'una pel·lícula de terror.	
Nika i Alf van a dinar a casa d'Àlex.	
Àlex, Nika i Alf decideixen anar a investigar a la casa abandonada.	

De les següents frases fes una X a la (V) si és vertadera o (F) si és falsa:

	V	F
El pare de Nika és ros.		
Nika i Alf anaren a dinar a casa de Àlex en dissabte.		
Àlex, Nika i Alf anaren a la casa abandonada un dia pel matí.		
El tio d'Àlex se'l va regalar el seu tio de Barcelona.		
La bruixa de la llegenda es deia Bellamona.		
Alf ix corrents quan sent la olor de peix torrat.		

Al llibre es diuen varies expressions populars i freses fetes, saps quin és el seu significat?

Arma més soroll que un sac de nous

La nineta dels seus ulls

Tindre un cabàs de paciència

Fer-se cabòries

Tindre més por que Carracuca

Al llibre hi ha més expressions i frases fetes, busca almenys tres.

.....

.....

.....

.....

Coneixes alguna expressió o frase feta més? Pregunta als pares o als iaies si coneixen alguna.

.....

.....

.....

.....

Fitxa 4

PARTS D'UN TEXT.

• Pensa en el llibre que hem llegit i intenta dividir-lo en Inici, nus i desenllaç. (Perquè siga més fàcil pots escriure els títols de cada capítol en l'apartat que corresponga).

• Recorda que l'inici d'una història es on es presenten els personatges i on es planteja el «problema»; que el nus es on es desenvolupa la història i que el desenllaç es on es resol el «problema».

Inici:

.....

.....

.....

Nus:

.....

.....

.....

Desenllaç:

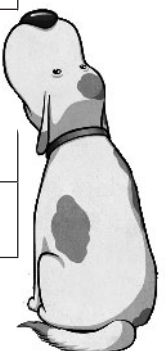
.....

.....

.....

• Ara tens ací un fragment del llibre desordenat, intenta ordenar-lo sense ajudar-te pel llibre i després escriu a quina part de la història pertany, inici, nus o desenllaç.

	<i>Aquell dia, però, va ser Nika la primera en fer-me cas. Com que això era tota una novetat, vaig celebrar-la llepant-li les galtes. Les tenia suaus i calentes, com de xocolate desfet...</i>
	<i>Ja està bé, Alf! –em va renyar Natàlia entre dos badalls. Prou, Alf! –crijà quasi alhora Joan, amb veu de canya badada.</i>
	<i>A l'endemà, com que era dissabte, em tocà anar de llit en llit buscant algú que m'obriera la porta de casa. O eixia d'una bona vegada a pixar al carrer, o tots lamentàriem les conseqüències... Normalment, sempre és Natàlia la primera en alçar-se. Amb els ulls sense acabar d'obrir, amb els cabells de punta i amb una veu que no sembla la seua, això sí!</i>
	<i>De tota manera, per por d'enfadar-los més i que no em deixaren anar-me'n amb Nika, em vaig arraulir a un racó i vaig deixar quieta la cua. Per sort, Nika no tardà massa a estar a punt. Després d'omplir una motxilla amb coses de l'escola, el meu menjar i una pila més d'atifells diversos, es posà l'anorac i em xiulà:</i>
	<i>Bon dia, Alf! T'estàs pixant, ei que sí?</i>

	<i>Vaig eixir al carrer com una pedra de fona i vaig tornar a entrar quasi a la mateixa velocitat. Jugar amb Nika un matí de dissabte era un plaer al que no pensava renunciar... Per al meu disgust, però, Nika no tenia la menor intenció de posar-se a jugar i se'm llevà de damunt sense contemplacions.</i>
	<i>Tenim pressa, Alf! Que no te'n recordes, que hui dinem en casa d'Àlex? Vaig pegar bots per tota l'habitació com si m'hagueren posat un coet al cul. Havia dit dinem! Dinem!!! Això volia dir que em portava amb ella... Genial!</i>
	<i>Mentre Nika desdejunava, es dutxava i es vestia, jo pegava voltes per la casa demostrant la meua alegria amb enèrgics moviments de cua. Tan enèrgics que, al cap de cinc minuts, Natàlia i Joan eixien del seu cau amb cara de pomes agres.</i>
	<i>Vaig acotar el cap mentre gemegava suaument, com faig sempre que s'enfaden. Aleshores els faig llàstima i deixen de clavar-se amb mi... Al cap i a la fi, quina culpa tinc jo de que la casa estiga plena d'andròmines sorolloses?</i>

A quina part del text pertany?.....

Fitxa 5

FITXA DE LECTURA

► Títol del llibre:

.....

► Nom de l'autor/a

.....

► Nom de l'il·lustrador/a:

.....

► Número de pàgines del llibre:

► Número de capítols del llibre:

► Nom de l'editorial:

.....

► Nom de la col·lecció:

.....

► Què és el que més t'ha agradat del conte?

.....

.....

.....

.....

► Recomanaries el llibre a un altra persona?

.....

Fitxa 6

Aprofundim un poc més en el llibre.

- ▶ A *Un gos de pel·lícula* Àlex, l'amic de Nika pateix una malaltia que es diu leucèmia. Saps que els hi passa a les persones amb aquesta malaltia?

.....

.....

.....

- ▶ Àlex és un xiquet alegre i despert. Que et sembla la manera en que Àlex conviu amb la seua malaltia?

.....

.....

.....

- ▶ Nika és molt bona amiga d'Àlex, es preocupa per ell i li recolza. Penses que tots els companys d'escola tindran la mateixa actitud amb ell? Per què?

.....

.....

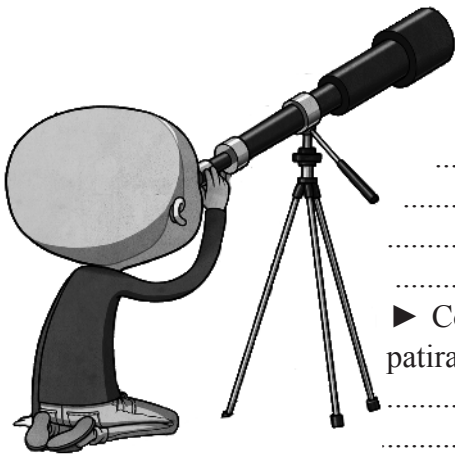
.....

- ▶ Com penses que reaccionaries tu si algú dels teus companys/es de classe patira aquesta malaltia?

.....

.....

.....

Fitxa 7

ENTENEM EL CINEMA.

Unitats de temps i espai.

Seqüència: Unitat narrativa àmplia. Bloc d'acció amb començament i fi.

Escena: Conjunt de plans units.

Pla: Enquadrament sobre una acció. Les escenes estan dividides en plans. Cada vegada que canvia l'enquadrament, és un nou pla.

Presca: D'acció a tall. Les diferents vegades que es repeteix un pla sense canviar cap element de càmera.

Quadre: Espai imaginari que seleccionem del tot per a emmarcar el que volem que es veja. Utilitzem plans per a això.

Tipus de plans.

Pla General (P.G.): Pla descriptiu de l'acció i el seu entorn. Es veu als personatges amb prou espai al seu voltant.

Pla General llarg (P.G.L.): Pla major que el general. S'usa per a situacions que necessiten més elements per a descriure-les

Pla General curt (P.G.C.): Pla general en què es veu la figura humana completa que cobreix tot el quadre. Té menys fons que el pla general.

Pla americà (P.A.): Talla al personatge per damunt dels genolls. Descriptiu de la expressió de l'actor i de les seues accions.

Pla mitjà (P.M.): És el més utilitzat. Talla al personatge per la cintura. Pot ser mitjà llarg (P.M.L.) o mitjà curt (P.M.C.) segons siga per davall de la cintura o per damunt.

Primer pla (P.P.): Talla la figura pels muscles.

Primeríssim primer pla (P.P.P.): Detalls del rostre del personatge: ulls, boca, orelles...

Pla detall o inserit: Objectes que ocupen tot el quadre.

Normal o Angle Neutre: A l'altura dels ulls del personatge.

Picat: Càmera inclinada cap a davall, personatges i objectes vistos des de dalt.

Contrapicat: Càmera inclinat cap amunt, personatges i objectes vistos des de baix.

Zenital: És una posició de càmera des de la vertical superior de l'objecte o persona.

Nadir. És una posició de càmera des de la vertical inferior de l'objecte o persona.

Aberrant. La càmera s'inclina per a arreplegar la imatge.

Subjectiva. La càmera ens mostra el que el personatge està veient.

Pla seqüència: Tota l'acció de l'escena rodada en un sol pla, sense talls, o, almenys, la major part de l'escena.

Pla i contraplà: Quan es roda a dos personatges enfrontats i es fa un pla de cada un amb la mateixa relació d'inclinació, i altura de càmera i una grandària corresponent de pla. Pot ser amb escorç o sense.

Pla amb escorç: quan es roda un pla d'un personatge i tenim l'esquena de l'altre personatge en primer terme.

Panoràmiques. Moviment de dalt, baix, esquerra, dreta sobre el seu eix. Trípod.

Travelling: Moviment de la càmera.

Decorats i localitzacions.

Decorat: Lloc que apareix en la seqüència del guió.

Localització: Lloc on es roda la seqüència.

Hi ha tres tipus de localitzacions:

Naturals: Decorats que es roden en llocs ja existents.

Construïts: Es construeixen decorats. Quan es necessita molta mobilitat per a la càmera. També es construeixen quan són decorats irreal, futuristes.

Mixtos: Xicotetes intervencions en localització natural.

Fitxa 8

Aprenem a fer pel·lícules.

Per a rodar una pel·lícula hem de saber com podem fer-ho. Una de les coses importants és saber que volem rodar en cada moment, per això hem de saber relacionar el llenguatge escrit amb el llenguatge cinematogràfic. Com podem fer això? Començarem amb unes petites preguntes:

► Com penses que es podria plasmar una descripció física d'un personatge? Y la descripció d'un paisatge?

.....
.....
.....
.....

► Ara pensa, de quantes maneres podries rodar un diàleg entre dos personatges? Com posaries la càmera? A què enfocaries?

.....
.....
.....
.....

► Si uns personatges estan parlant en una habitació, que es veuria en la pel·lícula?

.....
.....
.....
.....

► Si els personatges han de córrer com ho faries?

.....
.....
.....
.....

► Per últim, si hi ha un personatge que camina y s'ha de veure el que veu ell en eixe moment que es podria fer?

.....

.....

.....

.....

Fitxa 10

Què necessitem per fer una pel·lícula?

Personatges:

.....

.....

.....

Decorats:

.....

.....

.....

Aparells:

.....

.....

.....

Vestuari i maquillatge:

.....

.....

.....

Altres:

.....

.....

.....

Fitxa 9

Fem el guió d'una pel·lícula.

Per fer el guió d'una pel·lícula, el primer que s'ha de fer es tindre la idea del que es vol fer. En el nostre cas la idea ja la tenim perquè anem a fer l'adaptació d'un llibre ja escrit, així que és més fàcil encara.

Ens anem a dividir en grups d'unes 4 persones, es dividiran els capítols del llibre de manera que cada grup tinga el mateix número de capítols. Una vegada tinguem els capítols per treballar es faran diferents coses:

- Es llegiran els capítols i es pensarà com es pot resumir la part narrada i la part dialogada per a que no siga molt llarg així com quina part serà veu en off o quina part es farà amb imatges (descripcions de llocs, persones...).

- Després es pensarà quins decorats i vestuaris dels personatges es necessiten.
- Pensar quantes escenes i seqüències faríem i quin tipus de pla en cada cas.
- Per últim s'hauria de fer una posada en comú de tota la classe per unir els diferents capítols.

Per ajudar-vos ací teniu una plantilla on podreu escriure i indicar tots els aspectes necessaris.

Recordeu que el primer que s'ha d'identificar d'una història és què és l'inici, el nus i el desenllaç. Això es pot fer amb tota la classe en comú i després ja començar a treballar per grups.

Fitxa 11

Plantilla per fer el guió de la pel·lícula.

Guió de la pel·lícula:

Seqüència	Escena	Pla	Text

